

Nie lekceważ ukąszenia kleszcza

Kleszcze możesz spotkać praktycznie wszędzie. Nie musisz iść do lasu, aby „złapać pasażera na gapę”. Wystarczy wizyta w parku, spacer z psem wokół bloku czy praca w ogródku. Ich ukąszenie, choć bezbolesne, może wiązać się z ryzykiem zakażenia chorobami odkleszczowymi. Dane NFZ są alarmujące. Liczba pacjentów z tymi chorobami rośnie. W 2023 r. przekroczyła 100 tys. Jak uniknąć ukąszenia i co zrobić, kiedy do niego dojdzie?

Kleszcz pospolity jest pajęczakiem, który przechodzi trzy fazy cyklu rozwojowego – od larwy po nimfę, aż do postaci dorosłej w ciągu 2-3 lat. Żeby mógł się przekształcić w kolejną postać, musi napić się krwi zwierzęcia lub człowieka.

Kleszcz może mieć wielkość główki od szpilki. Czeka na żywiciela na krzewach, w trawie, w miejscach wilgotnych. Kleszcze są najbardziej aktywne od wiosny do wczesnej jesieni.

Jak chronić się przed kleszczami?

Wybierając się na spacer, stosuj preparaty odstraszające kleszcze i właściwie się ubieraj (wysokie buty, długi rękawy i długie spodnie, nakrycie głowy) zwłaszcza w regionach, gdzie duża ilość kleszczy jest nosicielem drobnoustrojów chorobotwórczych.

Usuń ze skóry wszelkie zanieczyszczenia bezpośrednio po powrocie z łąki, lasu, spaceru z psem itp. Szczególną uwagę zwróć na miejsca ciała, gdzie skóra jest delikatna, tj. okolice pach, pachwin, skóra okolic intymnych, fałdy skórne. Po spacerze wytrzep odzież, by usunąć kleszcze, które nie zdążyły się wkuć w skórę.

Samodzielne usunięcie kleszcza

Jeżeli zobaczyłeś kleszcza wkułtego w skórę - usuń go jak najszybciej. Im dłużej kleszcz ma kontakt z krwią człowieka, tym większe jest ryzyko zakażenia. Znaczący wzrost ryzyka zakażenia bakterią przenoszoną przez kleszcze pojawia się po 36 godzinach od momentu wkućcia.

W aptekach są dostępne narzędzia do bezpiecznego i skutecznego, samodzielnego usuwania kleszczy. Wszystkie z nich gwarantują bezpieczne uchwycenie kleszcza bliżej skóry i wyciągnięcie go. Po usunięciu kleszcza należy

zastosować czynności higieniczne, tj. umycie i zdezynfekowanie skóry np. wodą utlenioną.

Co zrobić, kiedy kleszcz pozostanie w skórze?

W sytuacji, w której w trakcie usuwania kleszcza pozostanie duży fragment jego ciała, np. główka, należy zgłosić się do lekarza. Mniejsze fragmenty kleszcza, które w trakcie usuwania pozostaną pod skórą, z reguły nie zwiększają ryzyka zakażenia, wówczas wystarczy umycie i dezynfekcja rany.

Nieprawidłowe usuwanie kleszczy zwiększa ryzyko zakażenia drobnoustrojami chorobotwórczymi. Dlatego pamiętaj, by kleszcza:

- nie wyciągać „gołymi” palcami
 - nie rozgryzać
 - nie wyciskać
 - nie wykrecać
 - nie przypalać
 - nie smarować tłustymi substancjami lub innymi chemikaliami np. kosmetykami do ciała, oliwą z oliwek
 - nie usuwać igłą.
- WAŻNE!** Jeśli kleszcz zostanie w całości usunięty przed upływem 24 - 48 h od ukąszenia, ryzyko rozwoju choroby jest mniejsze.

Zakażenie boreliozą

Borelioza, inaczej choroba z Lyme, to choroba bakteryjna. Niewielki odsetek kleszczy jest nosicielami i nie każdy kontakt z zakażonym kleszczem po-

woduje zachorowanie. Jeżeli borelioza się rozwinie, może prowadzić do poważnych powikłań. Borelioza może rozwijać się w ciągu miesięcy, a nawet lat. Bezwzględnie trzeba ją leczyć. Dlatego już pierwsze objawy wymagają antybiotykoterapii. Nieleczona borelioza może prowadzić do wielu groźnych powikłań neurologicznych, zaburzeń serca czy chorób stawów. Konieczny może być pobyt w szpitalu i rehabilitacja.

Jak rozpoznać zakażenie?

W ciągu 1-6 tygodni w miejscu ugryzienia przez kleszcza może się pojawić:

- rumień wędrujący - zmiana o kształcie owalnym, która w miarę upływu cza-

su się powiększa (na ogół ma kształt obrączkowaty, jednak czasami może mieć inną postać lub w ogóle nie wystąpić)

- gorączka
- zmęczenie
- bóle głowy
- uczucie rozbicia.

PAMIĘTAJ! Uważnie obserwuj swoje samopoczucie i wygląd skóry po ugryzieniu. Samoistne zniknięcie rumienia wędrującego nie oznacza wyzdrowienia.

Kiedy po pomoc do lekarza?

Porady lekarza mogą wymagać sytuacje, w których: wystąpiło zaczerwienienie i/lub obrzęk, w miejscu wkućcia i/lub wokół niego po całkowitym lub niecałkowitym usunięciu

kleszcza (w sytuacjach, gdy pozostał duży fragment) wystąpiły nagłe i inne poważne objawy:

wysoka gorączka
nudności i wymioty
bóle głowy lub objawy neurologiczne.

Jeśli lekarz zdecyduje o konieczności interwencji chirurgicznej, otrzymasz odpowiednie skierowanie na dalsze leczenie.

Każda poradnia podstawowej opieki zdrowotnej jest wyposażona w odpowiedni sprzęt medyczny, co umożliwia lekarzowi rodzinemu podjęcie prostych procedur. Jeśli lekarz zdecyduje o konieczności interwencji chirurgicznej, pacjent otrzyma odpowiednie skierowanie na dalsze leczenie.

NFZ

Narodowy Fundusz Zdrowia
Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach

ul. Kossutha 13 40-844 Katowice

www.nfz-katowice.pl

www.nfz.gov.pl

Telefoniczna Informacja Pacjenta

800 190 590